

EV100 avasündmuse rahvamatk, 16.aprillil 2017

Rahvamatka rada 4B, Käsukonna - Oisu

Matk 4B algab punaarmee hävituspataljoni poolt hävitatud **Risti kiriku** asemelt Käsukonnalt. 1874. aastal valmis siin Pilistvere Risti abikirik, mille sihvakas neogooti torn oli Tallinna-Tartu maanteel kindlaks maamärgiks kuni juulini 1941, mil sõjarinne takerdus Põltsamaal kümneks päevaks, enne kui sakslastel õnnestus edasi põhja poole tungida. Taganev Punaarmee koos Läti hävituspataljoniga sooritas seni metsikusi ümbruskonnas. Siinse nn Imavere Tagavalla külad tehti tühjaks, kokku põletati neil päevil siinkandis üle 70 elamise. Maha põletati ka kaks kirikut: Pilistvere abikirik Ristil ning Kikevere õigeusu pühakoda. Käsukonna, asudes Liivimaal kohe vastu Eestimaa piiri, olnudki piiriäärsete käsuviijate või vahtide koht.

Teekond kulgeb kõigepealt mööda vana Tallinna maanteed veidi põhja poole, siis pöördub külavaheteele, möödub pisikesest Sepa metsatukast ning jõudnud veidi suuremale Laimetsa maanteele, möödume varsti Ojaküla tuuleveskist ning jõuame Laimetsa mõisa. Pärast võõrandamist töötas siin kool, hiljem oli peahoone kasutusel töökoja ja laohoonena, pärast 1980. aastate tulekahju on maja varemeis. Kunagi kõrghklassilise pargi puude all on leida veel mitu enamasti varemetes kõrvalhoonet, tee läheb mööda ait-kuivati eest. Teispool mõisa jätkame läbi metsa lääne poole. Mõisast väljudes saadab meid nn paruni allee – mälestus siinsete mõisnike Grünewaldtide ajast. Ojasillal, kus jõuame Türi valda, on ka põline kubermangupiir: meie retke viimased kilomeetrid kulgevad juba Eestimaa kubermangu pisut avaramaid vaateid pakkuvatel aladel. Avaruse on muidugi tekitanud nõukogudeaegne maaparandus, mis üksiti hävitas Äiamaal hulganisti pärimusrohkeid kohti: muu hulgas on kaduma läinud kivi, kus Rootsi kuningas jalgu puhkas. Äiamaalt keerame vasakule, möödume Vassaare rahnust ja jõuamegi Oisu rahvamajja.